

قیمت‌گذاری پویا و بهینه‌سازی طول دوره گارانتی در طول چرخه عمر محصول (مطالعه موردی: شرکت صنایع الکترونیک)

محسن افصحی^۱، علی حسین‌زاده کاشان^{۲*}، بختیار استادی^۳، سید حسام‌الدین ذگردی^۴

۱- دانشجوی دکتری مهندسی صنایع، دانشکده مهندسی صنایع و سیستم‌ها، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

مدرس، تهران، ایران

۲- استادیار، دانشکده مهندسی صنایع و سیستم‌ها، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

۳- استادیار، دانشکده مهندسی صنایع و سیستم‌ها، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

۴- استاد، دانشکده مهندسی صنایع و سیستم‌ها، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

پذیرش: ۱۳۹۶/۱۰/۹

دریافت: ۱۳۹۶/۲/۱۳

چکیده

گارانتی یکی از مؤلفه‌های مهم در بازاریابی به شمار می‌آید. بدیهی است که پیشنهاد گارانتی با مدت‌زمان طولانی‌تر از طرف تولیدکننده تأثیر مستقیم برافزایش فروش خواهد گذاشت ولی از طرف دیگر، هزینه‌های شرکت با افزایش طول دوره گارانتی افزایش می‌یابد. مسئله این تحقیق بیشینه‌سازی سود تولیدکننده است که از اجزای درآمدی و هزینه‌ای تشکیل می‌شود. برخلاف اغلب مقالات در حوزه گارانتی که فقط تصمیمات مربوط به محصولات تحت گارانتی را بررسی می‌کنند، در این تحقیق نقشی که محصولات از گارانتی خارج شده بر تصمیمات تولیدکننده می‌تواند داشته باشد نیز در نظر گرفته شده است. بدین منظور، مدل ارائه‌شده قابلیت محاسبه تعداد خرابی‌های محصولات تحت گارانتی و از گارانتی خارج‌شده (بر اساس نرخ خرابی محصولات) در بازه‌های زمانی برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی را دارد. همچنین تقاضای محصول مطابق با چرخه عمر آن، تابعی از زمان، قیمت و طول دوره گارانتی است. قیمت فروش و طول دوره گارانتی به ترتیب اثر مستقیم و عکس بر تقاضای محصول دارند. بدین ترتیب، تصمیم‌گیری توأمان در رابطه باقیمت محصول در بازه‌های زمانی مختلف و طول دوره گارانتی از اهمیت بالایی برخوردار است. برای حل مسئله از الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات و بهینه‌سازی مَلْهَم

از اپتیک استفاده شده است. به‌منظور بررسی نحوه تأثیر متغیرها بر سودآوری تولیدکننده، مدل پیشنهادی با استفاده از داده‌های شرکت صنایع الکترونیک حل شده و مورد تحلیل قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: گارانتی؛ قیمت‌گذاری پویا؛ چرخه عمر محصول؛ بهینه‌سازی ازدحام ذرات؛ بهینه‌سازی ملهم از اپتیک.

۱- مقدمه

جوامع صنعتی مدرن با ویژگی‌هایی نظیر نرخ فزاینده‌ی تولید محصولات تجاری و صنعتی در بازار، پیچیدگی روزافزون محصولات، افزایش تقاضای مشتریان و نظارت دقیق دولت بر کیفیت محصولات شناخته می‌شوند [۱]. در این شرایط که محصولات از نظر فناوری بسیار به یکدیگر نزدیک هستند، تولیدکنندگانی می‌توانند سهم بازار بیشتری کسب کنند که از گارانتی به‌عنوان مزیت رقابتی به‌صورت مطلوب استفاده نمایند [۲].

کیفیت گارانتی^۱ ارائه‌شده بر رضایت مشتریان تأثیر مثبت داشته و این امر خود، تعداد مشتریان وفادار تولیدکننده را افزایش می‌دهد [۳]. بدین ترتیب، گارانتی علاوه بر اینکه بر میزان رضایت مشتریان تأثیرگذار است، به‌عنوان یک ابزار مهم بازاریابی باعث افزایش سودآوری تولیدکننده نیز می‌شود. به‌طور مثال، حاشیه‌ی سود با گارانتی ۳۰ درصد و سود فروش بدون گارانتی ۱۰ درصد است [۴]. به دلیل فشار رقابتی، بسیاری از تولیدکنندگان خودرو و دستگاه‌های الکترونیکی، گارانتی را به‌عنوان یک عامل مهم در افزایش توان رقابتی می‌دانند؛ چراکه گارانتی یک ابزار قدرتمند برای تمایز محصولات تولیدکنندگان در شرایطی است که محصولات از نظر مشخصات فنی و ظاهری بسیار نزدیک به یکدیگرند.

بنابراین گارانتی با مدت‌زمان طولانی‌تر این پیام را به مشتری می‌دهد که اولاً محصول از قابلیت اطمینان بالاتری برخوردار است و ثانیاً، مشتری هزینه کمتری نسبت به خرابی-های محصول متحمل می‌شود [۵].

---

۱. گارانتی در فرهنگ ایران با معادل لاتین خود که *guarantee* نام دارد، تفاوت دارد و در واقع، چیزی موسوم به *limited warranty* است که یک نوع ضمانت محدود است. بنابراین گارانتی در کشور ایران همان *limited warranty* در فرهنگ غربی است که نوعی تضمین جبران خسارت محدود به خطای کارکردی سازنده است؛ نه مربوط به خطای کاربر یا اتفاقی خارج از حیطه تولیدکننده مانند نوسانات برق، ضربه و از همه مهم‌تر، استفاده ناصحیح از وسیله. با توجه به استفاده گسترده کلمه گارانتی در ایران، در این مقاله از کلمه گارانتی استفاده می‌شود.

در این شرایط، بدیهی است که همواره تولیدکنندگان تمایل دارند محصولات خود را با گارانتی طولانی‌تر به بازار عرضه کنند، ولی از آنجایی که معمولاً در طول دوره گارانتی تولیدکننده موظف است که خرابی‌ها را به‌طور رایگان برطرف نماید، با افزایش طول دوره گارانتی، هزینه‌های تولیدکننده افزایش می‌یابد [۶]. بنابراین اولین چالشی که تولیدکننده با آن مواجه می‌شود، تعیین بهینه طول دوره گارانتی است. علاوه بر طول دوره گارانتی که بر تقاضای محصول تأثیرگذار است، قیمت محصول در بازه‌های زمانی مختلف در عمر محصول نیز از جمله مواردی است که تأثیر مستقیم بر تقاضای محصول دارد؛ بنابراین، تصمیم‌گیری توأمان در رابطه باقیمت و طول دوره گارانتی می‌تواند به افزایش سودآوری تولیدکننده کمک نماید [۷].

در دنیای واقعی سودآوری تولیدکنندگان از دو منبع اصلی تأمین می‌شود: (۱) سود حاصل از فروش محصول اصلی و (۲) سود حاصل از فروش قطعات یدکی به محصولات از گارانتی خارج‌شده. محاسبه تعداد خرابی محصولات تحت گارانتی و از گارانتی خارج‌شده در بازه‌های زمانی مختلف از پیچیدگی بالایی برخوردار است؛ چراکه همواره محصولاتی که تولید می‌شوند، به محصولات تحت گارانتی اضافه‌شده و محصولاتی که گارانتی آن‌ها به اتمام می‌رسد نیز از جمعیت محصولات تحت گارانتی کم شده و به محصولات از گارانتی خارج‌شده اضافه می‌شوند. بنابراین، چالش اصلی در اینجا محاسبه تعداد خرابی مربوط به محصولات تحت گارانتی و از گارانتی خارج‌شده در هر بازه زمانی است. در این تحقیق برای اولین بار و با رویکردی جدید، این مدل‌سازی به‌گونه‌ای صورت گرفته است که قابلیت محاسبه تعداد خرابی محصولات تحت گارانتی و از گارانتی خارج‌شده در هر بازه زمانی را دارد. تولیدکننده از میزان نیاز به قطعه یدکی در بازه‌های زمانی مختلف آگاه شود. بدین ترتیب، هدف در این تحقیق بهینه‌سازی سود تولیدکننده به‌واسطه قیمت‌گذاری پویای محصول در دوره‌های مختلف زمانی چرخه عمر و تعیین مقدار بهینه طول دوره گارانتی است.

در ادامه، در بخش دوم مروری بر تحقیقات مشابه در این حوزه صورت گرفته است. در بخش ۳ مدل مسئله معرفی می‌شود. در بخش ۴، مطالعه‌ای موردی در رابطه با محصولات شرکت صنایع الکترونیک موردبررسی قرار گرفته و نتایج حاصل‌آمده تحلیل می‌شود و در نهایت به نتیجه‌گیری و بحث در بخش پنجم پرداخته می‌شود.

۲- مرور پیشینه تحقیق

در مبانی نظری موضوع، از قیمت و گارانتی به‌عنوان دو عامل کلیدی و تأثیرگذار بر تقاضای محصول یادشده است. بدیهی است که افزایش گارانتی تأثیر مثبت بر تقاضای محصول دارد، ولی افزایش قیمت باینکه سود تولیدکننده را افزایش می‌دهد، لکن باعث کاهش قدرت خرید مشتریان می‌شود [۸].

کلیکمن و برگر [۹] برای اولین بار تابع تقاضای محصول را به متغیرهای قیمت و طول دوره گارانتی ارتباط دادند و باهدف پیشینه‌سازی سود، مقادیر بهینه قیمت و طول دوره گارانتی را محاسبه نمودند. در سیاست گارانتی آن‌ها، تعویض رایگان در نظر گرفته شده بود و هزینه تعویض نیز ثابت بود. تقاضا به‌صورت نمایی به قیمت و طول دوره گارانتی وابسته بود. متوسط فروش (تقاضا) با تابعی غیرخطی به‌صورت $q(p, w) = k_1 p^{-a} (w + k_2)^b$ نشان داده شده که $0 < b < 1$ و $a > 1$ ، $k_2 \geq 0$ ، $k_1 > 0$ است. ثابت k_1 ضریب میزان تأثیر^۱، k_2 نیز ثابتی از جنس زمان است که در صورت صفر بودن طول دوره گارانتی، تضمین می‌کند که تقاضا مثبت باشد. در مدل آن‌ها، تابع هدف یا متوسط سود کل با $\pi(p, w)$ نشان داده شده که p قیمت فروش و w طول دوره گارانتی است و تابع هدف بدین‌صورت است: $\pi(p, w) = [p - c(1 + M(w))]q(p, w)$ که $M(w)$ متوسط تعداد خرابی در واحد محصول در طول دوره گارانتی است. میترا و پاتانکار [۱۰] مسئله‌ای چندهدفه با برنامه‌ریزی آرمانی با استفاده از تابع تقاضا به‌منظور تخمین طول دوره گارانتی حل نمودند. مسئله مطرح‌شده در تحقیق لین و شو [۱۱] تعیین قیمت و طول دوره گارانتی بود؛ به‌طوری‌که تقاضا تابعی از قیمت، طول دوره گارانتی و مقدار جمعی فروش به‌منظور پیشینه‌سازی سود تولیدکننده با در نظر گرفتن توابع عمر متفاوت انجام شده بود. هوآنگ و لیو [۱۲] علاوه بر قیمت و طول دوره گارانتی، پایایی محصول را هم در نظر گرفتند و مسئله را برای حالات بازار مانا و بازار پویا مورد مطالعه قرار دادند. وو و همکاران [۱۳] نیز با متغیرهای تصمیم مشابهی سعی در پیشینه‌سازی سود تولیدکننده داشتند؛ البته با این تفاوت که عمر محصول از تابع ویول پیروی کند. مدل پیشنهادی در مرجع [۱۴] قیمت، طول دوره گارانتی و میزان تولید به‌منظور پیشینه‌سازی سود تولیدکننده را به‌عنوان متغیر تصمیم در نظر گرفته است. کیم و پارک

1. Amplitude factor

[۱۵] مسئله بهینه‌سازی قیمت محصول و تعیین طول دوره گارانتی را به صورت یکپارچه با تولید قطعات یدکی در نظر گرفتند که در تحقیق آن‌ها محصولات از گارانتی خارج شده در نظر گرفته نشده بود. مرجع [۱۶] سعی در تعیین قیمت خرده‌فروشی و سطح موجودی برای محصولات با فناوری بالا با فرض معلوم بودن دوره گارانتی داشته است. مقاله [۱۷] به تعیین سیاست‌های قیمت‌گذاری محصولات استفاده‌شده پرداخته است. نویسندگان فرض بر این داشتند که قیمت‌گذاری و سیاست گارانتی به سطح باز تعمیر محصول بستگی دارد. در تحقیق [۱۸]، مدلی ریاضی جهت قیمت‌گذاری و تعیین طول دوره گارانتی به همراه بهینه‌سازی بازه‌های زمانی تعمیر کامل با فرض تعمیر کمینه در هر خرابی ارائه شده است. پژوهش [۱۹] به قیمت‌گذاری و تعیین طول دوره گارانتی با فرض تجدیدپذیری گارانتی و ایستا بودن قیمت پرداخته است. در تحقیق [۲۰]، مدلی ریاضی ارائه شده است که با رویکرد حل دقیق به بهینه‌سازی مدت‌زمان تولید و طول دوره گارانتی با هدف بیشینه‌سازی سود تولیدکننده با فرض تعمیر یا تعویض رایگان در هر خرابی می‌پردازد. در تحقیق [۲۱] بر اساس رویکرد مدیریت درآمد، مدلی ارائه شد که این امکان را به تولیدکنندگان می‌داد که علاوه بر قیمت‌گذاری محصول اصلی، گارانتی محصول نیز قیمت‌گذاری شود. نصراللهی و اصغری‌زاده مدلی جهت قیمت‌گذاری محصولات تحت وارانتی با فرض ریسک‌گریز بودن مشتریان ارائه دادند که در آن تحقیق وارانتی از نوع PRW^۱ فرض شده است [۲۲].

تا آنجایی که نویسندگان اطلاع دارند، تمامی مدل‌های موجود در تحقیقات قیمت‌گذاری محصولات تحت گارانتی باهدف بهینه‌سازی سود و هزینه‌های تولیدکننده، فقط محصولات تحت گارانتی را در نظر گرفته‌اند؛ درحالی‌که در بسیاری از صنایع مانند خودروسازی و وسایل الکترونیکی، سهم بزرگی از حاشیه سود تولیدکننده به فروش قطعات یدکی به محصولات از گارانتی خارج‌شده مربوط می‌شود. بنابراین، در این تحقیق برای اولین بار، نقش فروش قطعات یدکی محصولات از گارانتی خارج‌شده بر درآمد تولیدکننده مورد مدل‌سازی قرار گرفته است. همچنین در مدل ریاضی ارائه‌شده، چرخه عمر محصول و بازه تعهد وجود قطعات یدکی در بازار در نظر گرفته شده که این امر موجب می‌شود تولیدکننده چشم‌انداز مناسبی از تعیین دوره تولید محصول و قطعات یدکی داشته باشد.

در این مقاله هدف، ارائه مدلی ریاضی است که به‌واسطه آن بتوان قیمت محصول در

---

1. Pro-Rate Warranty

بازه‌های مختلف زمانی و طول دوره گارانتی را به‌منظور بیشینه‌سازی سود تولیدکننده تعیین کرد. تقاضای محصول تابعی از قیمت، طول دوره گارانتی و زمان در نظر گرفته شده بوده و تعداد خرابی محصولات تحت گارانتی و از گارانتی خارج شده در بازه‌های مختلف زمانی بر اساس نرخ خرابی آن‌ها مورد محاسبه قرار می‌گیرد.

۳- شرح مسئله

هدف مسئله این تحقیق، بیشینه‌سازی سود تولیدکننده است که از اجزای درآمدی و هزینه‌ای تشکیل می‌شود. درآمد تولیدکننده شامل فروش محصول اصلی و فروش قطعات یدکی به محصولات از گارانتی خارج شده بوده و هزینه‌ها عبارت‌اند از: تأمین قطعات یدکی مرتبط با خرابی محصولات تحت گارانتی و از گارانتی خارج شده و هزینه بازتولید قطعات یدکی. تقاضای محصول اصلی تابعی از زمان، طول دوره گارانتی و قیمت محصول است که با طول دوره گارانتی رابطه مستقیم و باقیمت محصول رابطه عکس دارد. همچنین با رویکردی نوین تعداد خرابی محصولات تحت گارانتی و از گارانتی خارج شده در هر دوره زمانی برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی مورد محاسبه قرار می‌گیرد.

۳-۱- فرضیات و نمادگذاری

فرضیات در نظر گرفته شده در این تحقیق به صورت زیر است:

۱. خرابی محصولات از توزیع نمایی پیروی می‌کند؛
۲. تمام شکایات در طول دوره گارانتی معتبر است؛
۳. سیاست گارانتی در این تحقیق، تجدیدنپذیر و با هزینه تعویض/تعمیر رایگان (FRW^1) است.

همچنین نمادهای استفاده شده در این تحقیق در جدول زیر نشان داده شده است:

توضیحات	زیروندها (اندیس‌ها)
شمارنده تعداد مؤلفه کلیدی $i \in \{1, 2, \dots, I\}$ ؛	i
شمارنده دوره‌های برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی $s \in \{1, 2, \dots, T+g\}$ ؛	s
شمارنده دوره‌های قیمت‌گذاری $j \in \{1, \dots, I(T+g)\}$ ؛	j

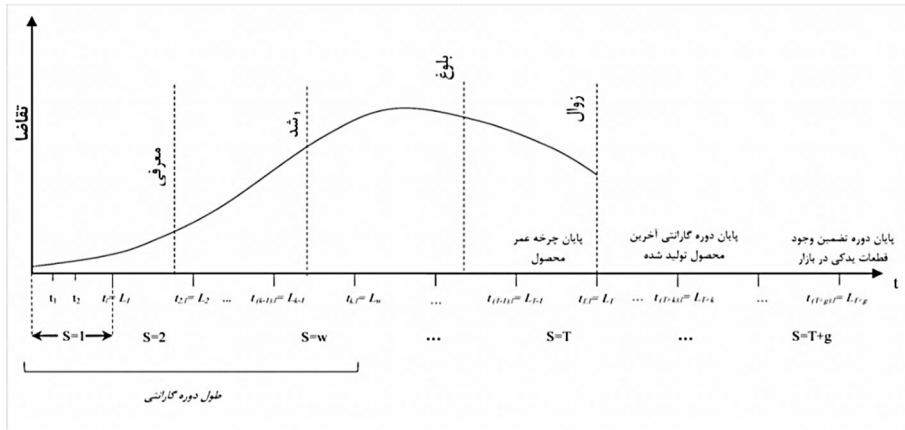
1. Free Replacement Warranty

پارامترها	توضیحات
I	تعداد مؤلفه‌های کلیدی در هر محصول؛
l	تعداد دوره‌های قیمت‌گذاری در هر دوره برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی؛
t_j	پایان زامین دوره قیمت‌گذاری؛
T	طول چرخه عمر بر اساس دوره‌های برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی؛
g	تعداد دوره‌هایی که تولیدکننده تضمین می‌کند قطعات یدکی در بازار موجود باشد؛
L_s	زمان پایان دوره s ام؛
$W_{\min}$	حداقل مقدار طول دوره گارانتی؛
$W_{\max}$	حداکثر مقدار طول دوره گارانتی؛
$P_{\min}$	حداقل مقدار قیمت؛
$P_{\max}$	حداکثر مقدار قیمت؛
c	هزینه تولید محصول؛
pc_i	قیمت فروش مؤلفه i به محصولات از گارانتی خارج‌شده؛
CO_i	هزینه تولید مؤلفه i؛
CR_i	هزینه نوسازی مؤلفه i؛
α_i	درصد خرابی‌های مربوط به مؤلفه i؛
δ_i	درصد مؤلفه‌هایی که مورد نوسازی قرار می‌گیرند؛
λ	نرخ خرابی محصولات؛
ρ_w	پارامتر سطح خدمت برای محصولات تحت گارانتی؛
ρ_{pw}	پارامتر سطح خدمت برای محصولات از گارانتی خارج‌شده؛
U	حداکثر تقاضای بازار؛
η	زمانی که تقاضا به حداکثر مقدار در چرخه عمر محصول می‌رسد؛
D_0	تقاضای اولیه.
متغیرهای وابسته	توضیحات
y_{js}^k	متغیر تصادفی تعداد خرابی برای محصولات با وضعیت k که در دوره

قیمت‌گذاری z تولیدشده و در دوره s خراب می‌شوند؛	
حداکثر تعداد خرابی‌ها برای محصولات با وضعیت k که در دوره	n_{js}^k
قیمت‌گذاری k تولیدشده‌اند و در دوره s خراب می‌شوند؛	
تابع فروش محصول در دوره j باقیمت P_j و طول دوره گارانتی w ؛	$S(j, P_j, w)$
حداکثر تعداد خرابی برای محصولات تحت گارانتی در دوره s ؛	$D_w(s)$
حداکثر تعداد خرابی برای محصولات از گارانتی خارج‌شده در دوره s ؛	$D_{pw}(s)$
تعداد مؤلفه‌های i که در دوره s تولید می‌شود؛	$M_i(s)$
تعداد مؤلفه‌های نوع i که با موفقیت در دوره s نوسازی شده‌اند.	$N_i(s)$
متغیرها	توضیحات
P_j	قیمت فروش در دوره j ام؛
w	طول دوره گارانتی.

در این تحقیق، دوره برنامه‌ریزی از دو بخش چرخه عمر محصول و دوره تضمین وجود قطعات یدکی تشکیل شده است. این دوره برنامه‌ریزی به دوره‌های کوچک‌تری با نام دوره برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی یا به اختصار دوره برنامه‌ریزی تولید تقسیم می‌شود. هر دوره برنامه‌ریزی تولید نیز به دوره‌های کوچک‌تری با عنوان دوره‌های قیمت‌گذاری تقسیم شده است. در هر دوره برنامه‌ریزی تولید، ابتدا باید محاسبه کرد که چه تعداد از محصولات تولیدشده، تحت گارانتی هستند و چه تعداد از گارانتی خارج شده‌اند؛ چراکه در هر دوره زمانی همواره تعدادی محصول به محصولات تحت گارانتی اضافه شده و تعدادی هم از گارانتی خارج می‌شوند. همان‌طور که در شکل ۱ نشان داده شده، دوره برنامه‌ریزی از $T+g$ دوره برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی تشکیل شده است. تولید محصولات تا دوره T انجام می‌شود، ولی تا دوره $T+w$ همچنان محصول تحت گارانتی در بازار وجود خواهد داشت. همچنین از دوره $T+w$ تا دوره $T+g$ ، تولیدکننده تعهد دارد که قطعات یدکی را در بازار فراهم نماید. قطعات یدکی از دو بخش فراهم می‌شود: (۱) بازتولید قطعات معیوب و (۲) تولید. بنابراین، تولیدکننده به‌منظور پاسخ به نیاز قطعات یدکی بازار در هر دوره برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی باید تخمین مناسبی از تعداد قطعات یدکی مربوط به محصولات تحت گارانتی و از گارانتی خارج‌شده داشته باشد.

شکل ۱ دوره برنامه‌ریزی محصول مدل‌سازی مسئله

در این بخش، مدل ریاضی مسئله بر اساس فرضیات و نمادگذاری معرفی شده در بخش ۳ مورد بحث قرار می‌گیرد.

۲-۳- تابع هدف

تابع هدف در این تحقیق بیشینه‌سازی سود حاصل از فروش محصول اصلی و قطعات یدکی به محصولات از گارانتی خارج شده در نظر گرفته شده است.

$$\max z = \sum_{j=1}^{l,T} (P_j - c) \cdot S(j, P_j, w) + \sum_{i=1}^l p c_i \cdot \sum_{s=w+1}^{T+g} (\alpha_i D_{pw}(s)) - \sum_{i=1}^l c r_i \cdot \sum_{s=1}^{T+g} N_i(s) - \sum_{i=1}^l c o_i \cdot \sum_{s=1}^{T+g} M_i(s) \quad (1)$$

در رابطه ۱ اولین عبارت، سود حاصل از فروش محصول اصلی را در طول چرخه عمر محصول نشان می‌دهد که از حاصل ضرب سود هر محصول در مقدار تولید محصول در بازه‌های مختلف زمانی تشکیل شده است. عبارت دوم، درآمد حاصل از فروش قطعه یدکی به محصولات از گارانتی خارج شده را نشان می‌دهد. عبارت سوم هزینه نوسازی مؤلفه‌های خراب و در نهایت، عبارت پنجم هزینه تولید قطعات یدکی را نشان می‌دهد.

رابطه ۲ رفتار تقاضای محصول اصلی را نسبت به زمان در طول چرخه عمر نشان می‌دهد. در این رابطه، η زمان بلوغ محصول در نظر گرفته شده است؛ بنابراین تقاضا تا قبل از آن، روندی صعودی و بعد از آن، روندی نزولی خواهد داشت.

$$S(j) = \begin{cases} \frac{U}{(1 + \Psi e^{-\lambda_d U j})}, & 0 \leq j \leq \eta \\ \frac{U}{(\lambda_d U(j - \eta) + \theta)}, & \eta \leq j \leq T.l \end{cases} \quad (2)$$

$$\Psi = \frac{U}{D_0} - 1$$

$$\theta = 1 + \varphi e^{-\lambda_d U \eta}$$

رابطه ۳ مقدار نهایی تقاضا را بر اساس این اصل محاسبه می‌کند که تقاضا با طول دوره گارانتی رابطه مستقیم و باقیمت محصول رابطه عکس دارد. در این رابطه، k_1 ضریب تأثیر قیمت و k_2 ضریب تأثیر طول دوره گارانتی است. رابطه ۴ تضمین می‌کند که مقدار طول دوره گارانتی همواره بین حدود بالا و پایین قرار گیرد.

$$S(j, p_j, w) = S(j) - k_1(p_j - P_{\min}) + k_2 w, \quad \forall k_1 > 0, k_2 > 0. \quad (3)$$

$$W_{\min} \leq w \leq W_{\max} \quad (4)$$

به دلیل اینکه اغلب مشتریان از نوع کوتاه‌بین^۱ هستند، قیمت محصولات به‌صورت نزولی کاهش می‌یابد؛ رابطه ۵ این مفهوم را نشان می‌دهد. رابطه ۶ بیان می‌کند که طول دوره گارانتی باید بین مقدار حداکثر و حداقل قابل قبول باشد.

$$P_{j-1} \geq P_j \quad \forall j \in \{1, \dots, (T + g) \times l\} \quad (5)$$

$$P_{\min} \leq p_j \leq P_{\max} \quad \forall j \in \{1, \dots, (T + g) \times l\} \quad (6)$$

1. Myopic

۳-۳- وضعیت محصولات

در هر دوره برنامه‌ریزی تولید، بر اساس اینکه این دوره در چه بخشی از بازه برنامه‌ریزی قرار دارد، محصولات ممکن وضعیت‌های متفاوتی داشته باشند. وضعیت محصول در هر دوره نشان می‌دهد که این محصول در آن دوره تحت گارانتی است، از گارانتی خارج می‌شود یا در دوره‌های قبلی از گارانتی خارج شده است.

هر محصول می‌تواند در هر دوره یک یا دو وضعیت از پنج وضعیت را داشته باشد. وضعیت ۱ تا ۳ برای محاسبه تعداد خرابی محصولات تحت گارانتی مورد استفاده قرار می‌گیرد و وضعیت ۴ و ۵ برای محصولات از گارانتی خارج شده. در ادامه، هر یک از این وضعیت‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد:

وضعیت ۱: محصولاتی که در هر دوره برنامه‌ریزی تولید می‌شوند، دارای وضعیت یک هستند. بنابراین، احتمال خرابی آن‌ها در این دوره متناسب با نسبتی از زمان است که در این دوره حضور دارند.

وضعیت ۲: این وضعیت نشان می‌دهد که محصول کل دوره برنامه‌ریزی تولید تحت گارانتی است.

وضعیت ۳: اگر در دوره‌ای محصول وضعیت ۳ را داشته باشد، بدین معنی است که گارانتی محصول در این دوره به اتمام می‌رسد.

وضعیت ۴: وضعیت ۴ مکمل وضعیت ۳ است؛ بدین معنی که به واسطه وضعیت ۴ احتمال خرابی محصولات از گارانتی خارج شده در دوره‌ای که گارانتی آن‌ها به اتمام می‌رسد، محاسبه می‌شود.

وضعیت ۵: اگر محصولی در یک دوره برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی، وضعیت ۵ را داشت، بدین معنی است که گارانتی این محصول در دوره‌های قبلی به پایان رسیده و در طول این دوره خارج از گارانتی به حساب می‌آید.

۳-۴- تعداد خرابی محصولات تحت گارانتی

به منظور محاسبه تعداد خرابی محصولات تحت گارانتی در هر دوره برنامه‌ریزی تولید، ابتدا باید محاسبه شود که هر محصول چه نسبتی از هر دوره برنامه‌ریزی تولید را تحت گارانتی است و سپس حداکثر تعداد خرابی با توجه به سطح اطمینان مورد نظر محاسبه می‌شود. همان‌طور که در بخش قبل اشاره شد، محصولات تحت گارانتی در هر دوره‌ای

می‌توانند دارای یکی از ۳ وضعیت ۱، ۲ و ۳ باشند.

با توجه به فرض ۱، احتمال خرابی محصولات با وضعیت ۱ در دوره s که در دوره j تولید شده‌اند، به طوری که $(L_{s-1} < t_j < L_s)$ برابر است با $P_{js}^1 = P(f \leq L_s | f \geq t_j) = 1 - e^{-\lambda(L_s - t_j)}$ با توجه به اینکه تعداد محصولات تولید شده در دوره j برابر است با $S(j, p_j, w)$ ؛ بنابراین تعداد خرابی‌ها برای محصولات با وضعیت ۱ دارای توزیع دو جمله‌ای به صورت $y_{js}^1 \sim b(S(j, p_j, w), P_{js}^1 = 1 - e^{-\lambda(L_s - t_j)})$ است. همچنین می‌توان گفت که تمام محصولات تولید شده در دوره $s=l$ دارای وضعیت ۱ هستند. معادله ۷ حداکثر تعداد خرابی محصولاتی را که در طی دوره $s=1$ تولید می‌شوند، محاسبه کرده و معادله ۸ کل تعداد خرابی محصولات را در دوره $s=1$ محاسبه می‌کند.

$$v_{j1}^1 \leq n_{j1}^1 \geq \rho_w \Rightarrow P\left(z < \frac{n_{j1}^1 + 0.5 - S(j, P_j, w).P_{j1}^1}{\sqrt{S(j, P_j, w).P_{j1}^1.(1 - P_{j1}^1)}}\right) \geq \rho_w \quad \forall j \in \{1, 2, \dots, l\} \quad (7)$$

$$= \Phi^{-1}(\rho_w) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w).P_{j1}^1.(1 - P_{j1}^1)} + S(j, P_j, w).P_{j1}^1 - 0.5$$

$$D_w(1) = \sum_{j=1}^l n_{j1}^1 \quad (8)$$

با توجه به این موضوع که محصولات با وضعیت ۲، کل دوره برنامه‌ریزی تولید را تحت گارانتی هستند، احتمال خرابی آن‌ها برابر است با $P_{js}^2 = P(f \leq L_s | f \geq L_{s-1}) = 1 - e^{-\lambda(L_s - L_{s-1})}$. همچنین تعداد خرابی محصولات با وضعیت ۲ از توزیع دو جمله‌ای به صورت $y_{js}^2 \sim b(S(j, p_j, w), P_{js}^2 = 1 - e^{-\lambda(L_s - L_{s-1})})$ پیروی می‌کنند. معادلات ۹ و ۱۰ حداکثر تعداد خرابی برای محصولات با وضعیت ۲ و ۱ را محاسبه می‌کند؛ چراکه در دوره‌های $(1 < s \leq w)$ هیچ محصولی از گارانتی خارج نمی‌شود و فقط محصولات، وضعیت ۱ و ۲ را دارند. همچنین مجموع تعداد خرابی محصولات در معادله ۱۱ محاسبه می‌شود.

$$n_{js}^2 = \varphi^{-1}(\rho_w) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^2 \cdot (1 - P_{js}^2)} + S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^2 - 0.5, \quad (9)$$

$$\forall j \in \{1, 2, \dots, (s-1)l\}, s \in \{2, \dots, w\},$$

$$n_{js}^1 = \varphi^{-1}(\rho_w) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^1 \cdot (1 - P_{js}^1)} + S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^1 - 0.5, \quad (10)$$

$$\forall j \in \{(s-1)l, (s-1)l+1, \dots, sl\}, s \in \{2, \dots, w\},$$

$$D_w(s) = \sum_{j=1}^{(s-1)l} n_{js}^2 + \sum_{j=(s-1)l}^{sl} n_{js}^1, \forall s \in \{2, \dots, w\} \quad (11)$$

در دوره‌های بین w تا T محصولات می‌توانند سه وضعیت ۱، ۲ و ۳ را داشته باشند. بدین ترتیب، محصولات تولیدشده در دوره s دارای وضعیت ۱، در دوره‌های $s-w < j \leq s-1$ دارای وضعیت ۲ و تولیدشده در $s-w-1 < j \leq s-1$ دارای وضعیت ۳ هستند.

برای محصولات با وضعیت ۳، احتمال خرابی آن‌ها در دوره s برابر است با $P_{js}^3 = P(f \leq t_j + w | f \geq L_{s-1}) = 1 - e^{-\lambda(t_j + w - L_{s-1})}$ و تعداد خرابی از توزیع دو جمله‌ای به صورت $y_{js}^3 \sim b(S(j, P_j, w), P_{js}^3 = 1 - e^{-\lambda(t_j + w - L_{s-1})})$ پیروی می‌کند. معادله ۱۲، ۱۳ و ۱۴ به ترتیب حداکثر تعداد خرابی محصولات را با وضعیت ۳، ۲ و ۱ محاسبه می‌کند. همچنین معادله ۱۵ بیشترین تعداد خرابی محصولات تحت گارانتی را در دوره‌های w تا T محاسبه می‌نماید.

$$n_{js}^3 = \varphi^{-1}(\rho_w) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^3 \cdot (1 - P_{js}^3)} + S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^3 - 0.5, \quad (12)$$

$$\forall j \in \{(s-k-1)l, (s-k-1)l+1, \dots, (s-k)l\}, s \in \{k+1, \dots, T\},$$

$$n_{js}^2 = \varphi^{-1}(\rho_w) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^2 \cdot (1 - P_{js}^2)} + S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^2 - 0.5, \quad (13)$$

$$\forall j \in \{(s-k)l, (s-k)l+1, \dots, (s-1)l\}, s \in \{w+1, \dots, T\},$$

$$n_{js}^1 = \varphi^{-1}(\rho_w) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^1 \cdot (1 - P_{js}^1)} + S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^1 - 0.5, \quad (14)$$

$$\forall j \in \{(s-1)l, (s-1)l+1, \dots, sl\}, s \in \{w+1, \dots, T\}$$

$$D_w(s) = \sum_{j=(s-w-1)l}^{(s-w)l} n_{js}^3 + \sum_{j=(s-w)l}^{(s-1)l} n_{js}^2 + \sum_{t=(s-1)l}^{s.l} n_{js}^1, \quad \forall s \in \{w+1, \dots, T\}. \quad (15)$$

به دلیل اینکه تولید تا دوره T است، تمام محصولات فقط دارای وضعیت ۲ و ۳ در دوره‌های $T < s \leq T+w$ هستند؛ بدین ترتیب، محصولات تولیدشده در دوره‌های $s-w < j \leq T$ دارای وضعیت ۲ و محصولات تولیدشده در $s-w-1 < j \leq s-w$ دارای وضعیت ۳ هستند. بنابراین، معادلات ۱۶ و ۱۷ به ترتیب حداکثر تعداد محصولات خراب را با وضعیت ۲ و ۳ برای دوره‌های $T < s \leq T+k$ محاسبه می‌کند و معادله ۱۸ نیز کل تعداد محصولات خراب را برای هر یک از این دوره‌ها محاسبه می‌نماید.

$$n_{js}^3 = \varphi^{-1}(\rho_w) \sqrt{S(j, P_j, w) P_{js}^3 (1 - P_{js}^3) + S(j, P_j, w) P_{js}^3} - 0.5, \quad (16)$$

$$\forall j \in \{(s-w-1)l, (s-w-1)l+1, \dots, (s-w)l\}, s \in \{T+1, \dots, T+w\},$$

$$n_{js}^2 = \varphi^{-1}(\rho_w) \sqrt{S(j, P_j, w) P_{js}^2 (1 - P_{js}^2) + S(j, P_j, w) P_{js}^2} - 0.5, \quad (17)$$

$$\forall j \in \{(s-w)l, (s-w)l+1, \dots, Tl\}, s \in \{T+1, \dots, T+w\},$$

$$D_w(s) = \sum_{t=(s-w-1)l}^{(s-w)l} n_{js}^3 + \sum_{j=(s-w)l}^{Tl} n_{js}^2, \quad \forall s \in \{T+1, \dots, T+w\}. \quad (18)$$

۳-۴- تعداد خرابی محصولات از گارانتی خارج شده

دوره $w+l$ اولین دوره‌ای است که محصولات از گارانتی خارج می‌شوند؛ در حقیقت این محصولات، محصولاتی هستند که در اولین دوره برنامه‌ریزی تولید قطعات یدکی تولیدشده‌اند. احتمال اینکه محصولات با وضعیت ۴ در دوره برنامه‌ریزی s خراب شوند، برابر است با $P_{js}^4 = P(f \leq L_s | f \geq t_j + w) = 1 - e^{-\lambda[L_s - (t_j + w)]}$ نیز از توزیع دو جمله‌ای به صورت $y_{js}^4 \sim b\left(S(j, p_j, w), P_{js}^4 = 1 - e^{-\lambda(L_s - (t_j + w))}\right)$ پیروی می‌کند. رابطه ۱۹ بیشترین تعداد خرابی محصولات از گارانتی خارج شده را که در

دوره‌های $\{1, 2, \dots, l\}$ z تولیدشده‌اند، محاسبه می‌کند. همچنین رابطه ۲۰ تعداد کل محصولات خراب‌شده در دوره $w+l$ را محاسبه می‌نماید.

$$n_{js}^4 = \varphi^{-1}(\rho_{pw}) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^4 \cdot (1 - P_{js}^4) + S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^4 - 0.5}, \quad \forall j \in \{1, 2, \dots, l\}, s = w+1. \quad (19)$$

$$D_{pw}(w+1) = \sum_{j=1}^l n_{js}^4, \quad s = w+1. \quad (20)$$

در دوره‌های $w+1 < s \leq T+w$ ، محصولات از گارانتی خارج‌شده دارای وضعیت ۴ و ۵ هستند؛ بنابراین، محصولاتی که در دوره‌های $s-w-1 < j \leq s-w$ تولیدشده‌اند، دارای وضعیت ۴ و محصولاتی که در دوره‌های $1 < j \leq s-w-1$ تولیدشده‌اند، وضعیت ۵ را دارند.

احتمال خرابی محصولات با وضعیت ۵ برابر است با $P_{js}^5 = P(f \leq L_s | f \geq L_{s-1}) = 1 - e^{-\lambda(L_s - L_{s-1})}$ و تعداد محصولات خراب با وضعیت ۵ از توزیع دوجمله‌ای $y_{js}^5 \sim b(S(j, p_j, w), P_{js}^5 = 1 - e^{-\lambda(L_s - L_{s-1})})$ پیروی می‌کند. با استفاده از معادله ۲۱، بیشترین تعداد خرابی محصولات با وضعیت ۵ و با استفاده از رابطه ۲۲، حداکثر تعداد خرابی محصولات از گارانتی خارج‌شده با وضعیت ۴ محاسبه می‌شود. در نهایت، رابطه ۲۳ تعداد کل خرابی محصولات از گارانتی خارج‌شده برای دوره s به‌طوری‌که $s \in \{w+2, \dots, T+w\}$ را محاسبه می‌کند.

$$n_{js}^5 = \varphi^{-1}(\rho_{pw}) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^5 \cdot (1 - P_{js}^5) + S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^5 - 0.5}, \quad (21)$$

$$\forall j \in \{1, 2, \dots, (s - (w+1)) \cdot l\}, s \in \{w+2, \dots, T+w\},$$

$$n_{js}^4 = \varphi^{-1}(\rho_{pw}) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^4 \cdot (1 - P_{js}^4) + S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^4 - 0.5}, \quad (22)$$

$$\forall j \in \{(s - (w+1)) \cdot l, (s - (w+1)) \cdot l + 1, \dots, (s - k) \cdot l\},$$

$$s \in \{k+2, \dots, T+w\},$$

$$D_{pw}(s) = \sum_{j=1}^{[s-(w+1)] \cdot l} n_{js}^5 + \sum_{j=[s-(w+1)] \cdot l}^{(s-w) \cdot l} n_{js}^4, \quad \forall s \in \{w+2, \dots, T+w\}. \quad (23)$$

در نهایت در دوره‌های $T+w < s \leq T+g$ ، همه محصولات از گارانتی خارج شده‌اند و وضعیت ۵ را دارند. رابطه ۲۴ حداکثر تعداد خرابی محصولات از گارانتی خارج شده با وضعیت ۵ را محاسبه کرده و در رابطه ۲۵، تعداد کل خرابی در دوره s محاسبه می‌شود.

$$n_{js}^5 = \varphi^{-1}(\rho_{pw}) \cdot \sqrt{S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^5 \cdot (1 - P_{js}^5) + S(j, P_j, w) \cdot P_{js}^5 - 0.5}, \quad (24)$$

$$\forall j \in \{1, 2, \dots, T, l\}, s \in \{T+w+1, \dots, T+g\},$$

$$D_{pw}(s) = \sum_{j=1}^{T,l} n_{js}^5, \quad \forall s \in \{T+w+1, \dots, T+g\}. \quad (25)$$

۳-۵- محاسبه تعداد مؤلفه‌های تولید و باز تعمیر شده

در هر دوره برنامه‌ریزی بنا به ظرفیت واحد بازتعمیر، همواره درصدی از مؤلفه‌های خراب بازتعمیر می‌شوند. روابط ۲۶ تا ۲۸ تعداد مؤلفه بازتعمیر شده در هر دوره را نشان می‌دهد.

$$N_i(s) = \delta_i \times (\alpha_i \cdot D_w(s)), \quad \forall s \in \{1, \dots, w\}, \quad (26)$$

$$N_i(s) = \delta_i \times (\alpha_i \cdot (D_w(s) + D_{pw}(s))), \quad \forall s \in \{w+1, \dots, T+w\}, \quad (27)$$

$$N_i(s) = \delta_i \times (\alpha_i \cdot D_{pw}(s)), \quad \forall s \in \{T+w+1, \dots, T+g-1\}. \quad (28)$$

همچنین مقدار تولید مؤلفه در هر دوره برنامه‌ریزی $M_i(s)$ از تفاضل مقدار تقاضای قطعات یدکی از تعداد قطعه بازتعمیر شده در هر دوره به دست می‌آید.

۴- روش حل

روش حل این مسئله بدین صورت است که با استفاده از الگوریتم فراابتکاری ازدحام ذرات مقادیر بهینه قیمت و طول دوره گارانتی به منظور بیشینه کردن سود تولیدکننده به دست می‌آید. به منظور بررسی روایی مدل، مسئله تحقیق با یک الگوریتم فراابتکاری جدید با نام بهینه‌سازی بر مبنای نور^۱ نیز مورد حل قرار گرفته

1. Optic Inspired Optimization (OIO)

است. در ادامه، ابتدا به الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات و بهینه‌سازی بر مبنای نور پرداخته می‌شود و سپس نحوه نمایش جواب بیان در این الگوریتم‌ها مورد بحث قرار می‌گیرد.

۴-۱- الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات

الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات^۱ (PSO) توسط کندی و ابرهارت طی مقاله [۲۳] برای آن دسته مسائل بهینه‌سازی که ماهیت پیوسته بر جواب‌های آن‌ها حاکم است، ارائه شد. این الگوریتم جزو دسته الگوریتم‌های تکاملی به شمار می‌آید که با یک جمعیت اولیه از جواب‌های تصادفی شروع به کار می‌کند. هر جواب بالقوه یک ذره نامیده می‌شود که در یک ابر فضا با یک سرعت تصادفی که در هر مرحله به‌روزرسانی می‌شود، از نقطه‌ای به نقطه‌ی دیگر پرواز می‌کند. بهترین موقعیت ذره با تابع برازندگی (تابع هدف) تعیین شده و مقدار آن در متغیری به نام $pbest$ که مختص ذره است، ذخیره می‌شود. بهترین مقدار مربوط به کل ذرات در متغیری به نام $gbest$ ذخیره می‌شود. در هر مرحله با تغییر هر یک از بردارهای سرعت v_i ، هر ذره i به سمت موقعیت‌های متناظر با مقادیر $pbest$ و $gbest$ حرکت می‌کند و اگر به موقعیت‌های بهتری رسید، آن را به‌روزرسانی می‌نماید. بردار سرعت v_i در بازه $[-V_{max}, V_{max}]$ قرار دارد که در آن V_{max} به‌وسیله طراح الگوریتم تعیین می‌شود [۲۴].

در مدل اولیه الگوریتم در هر مرحله، بردار سرعت و موقعیت هر ذره i به ترتیب با روابط ۲۹ و ۳۰ به‌روزرسانی می‌شود:

$$\vec{v}_i \leftarrow \vec{v}_i + c_1 \vec{r}_1 \otimes (\vec{p}_i - \vec{x}_i) + c_2 \vec{r}_2 \otimes (\vec{p}_g - \vec{x}_i) \quad (29)$$

$$\vec{x}_i \leftarrow \vec{x}_i + \vec{v}_i \quad (30)$$

که در این روابط c_1 و c_2 مقادیر ثابت شتاب و $\vec{r}_1$ و $\vec{r}_2$ بردار اعداد تصادفی در بازه

---

1. Particle Swarm Optimization

[0,1] هستند. همچنین $\bar{p}_i$ بردار بهترین موقعیت به‌دست‌آمده توسط ذره i ، $\bar{p}_j$ بردار بهترین موقعیت به‌دست‌آمده توسط ذره i و $\bar{p}_g$ بردار بهترین موقعیت به‌دست‌آمده توسط تمام ذرات هستند.

در پیشینه این الگوریتم، توسعه‌های فراوانی ارائه شده است که اغلب این نوآوری‌ها به‌صورت تغییر در دو رابطه اصلی بوده است. یکی از این توسعه‌ها اضافه کردن وزن اینرسی به جمله سرعت فعلی ذره است [۲۵]. در این حالت، رابطه سرعت به‌صورت رابطه ۳۱ درمی‌آید:

$$\bar{v}_i \leftarrow \omega \bar{v}_i + c_1 \bar{r}_1 \otimes (\bar{p}_i - \bar{x}_i) + c_2 \bar{r}_2 \otimes (\bar{p}_g - \bar{x}_i) \quad (31)$$

که در آن ω ضریب وزن اینرسی است که مقدار آن به‌صورت دلخواه تعیین می‌شود. مقادیر $\omega > 1$ ممکن است باعث ناپایدار شدن سیستم شود؛ درحالی‌که در بین مقادیر $\omega < 1$ مقادیر نزدیک به ۱ به‌منزله جستجوی بیشتر در کل فضای جستجو است و مقادیر کوچک‌تر به‌منزله جستجوی دقیق‌تر در اطراف نقاط بهینه محلی است. یکی دیگر از روش‌های استفاده‌شده برای بهبود الگوریتم PSO که باعث می‌شود تأثیر $V_{\max}$ تا حد ممکن کم شود، لحاظ نمودن ضریب انقباض^۱ است که در هر مرحله مقدار سرعت در ضریبی کوچک‌تر از ۱ ضرب می‌شود؛ بدین ترتیب، از سرعت پراکنده شدن بیش‌ازحد ذرات کاسته می‌شود [۲۶]. روابط مورداستفاده در این روش به‌صورت زیر است:

$$\bar{v}_i \leftarrow \chi (\bar{v}_i + c_1 \bar{r}_1 \otimes (\bar{p}_i - \bar{x}_i) + c_2 \bar{r}_2 \otimes (\bar{p}_g - \bar{x}_i)) \quad (32)$$

$$\chi = \frac{2}{C - 2 + \sqrt{C^2 - 4C}} \quad (33)$$

در رابطه ۳۳، مقدار C برابر است با $C = c_1 + c_2 > 4$. در این تحقیق، از یک رابطه جدید به‌نگام‌سازی سرعت ذره استفاده می‌شود که نتایج بهتری نسبت به روابط قبلی دارد. این رابطه از ترکیب دو رابطه ۲۹ و ۳۰ حاصل‌شده و

1. Constriction Coefficient

به‌صورت زیر است:

$$v_{ri}^k \leftarrow \chi \left(\omega v_{ri}^{k-1} + c_1 \bar{r}_1 \otimes (p_{ri}^k - x_{ri}^k) + c_2 \bar{r}_2 \otimes (p_{gi}^k - x_{ri}^k) \right) \quad (34)$$

$\forall i = 1, 2, \dots, m, \forall r = 1, \dots, \text{popsize}$

رابطه ۳۴ i آمین بعد از بردار سرعت حرکت هر ذره r را در k آمین حرکت آن نشان می‌دهد که k شمارنده تکرار الگوریتم و ω ضریب وزن اینرسی است که به‌صورت پویا با استفاده از رابطه زیر به‌روزرسانی می‌شود:

$$\omega = \omega_{\max} - \frac{\omega_{\max} - \omega_{\min}}{N_{ps0}} \times k$$

$\omega_{\min}$ و $\omega_{\max}$ ثابت بوده و توسط کاربر تعیین می‌شوند، N_{ps0} تعداد کل تکرارهای الگوریتم است.

۲-۴- الگوریتم بهینه‌سازی بر مبنای نور

OIO یک الگوریتم فراابتکاری مبتنی بر جمعیت است که اولین بار در سال ۲۰۱۵ توسط حسین‌زاده کاشان^۱ ارائه شد [۲۷]. اساس کار این الگوریتم از قوانین فیزیک حاکم بر نور و آینه‌ها الهام گرفته شده است. سطح تابع مانند یک آینه در نظر گرفته می‌شود، اگر نقطه در بخش قله تابع باشد، آینه محدب و اگر در دره تابع باشد، آینه مقعر در نظر گرفته می‌شود. هر جواب به‌عنوان یک نقطه نورانی مجازی تصور شده و در هر تکرار، تعدادی از این نقاط نورانی به آینه (تابع هدف) برخورد کرده و با بازتابش آن‌ها نقاط جدیدی ایجاد می‌شود.

سازوکار کلی OIO بدین ترتیب است که ابتدا به تعداد NO نقطه نورانی در فضای جستجو تولید می‌کند. سپس در تکرار t ، هر نقطه مجازی z با موقعیت $\bar{O}_j^t = [o_{j1}^t \ o_{j12}^t \ \dots \ o_{jm}^t]$ که $(j = 1, \dots, NO)$ در فضای جستجو (با ترکیب تابع هدف با فضای جستجو داریم: $[o_{j1}^t \ o_{j12}^t \ \dots \ o_{jm}^t \ s_{j,i_k}^t]$) در مقابل آینه مجازی (سطح تابع)

1. Husseinzadeh Kashan

بافاصله $p'_{j,k}$ از رأس آینه قرار می‌گیرد و تصویر مجازی آن بافاصله $q'_{j,k}$ از رأس آینه تشکیل می‌شود. با نداشت موقعیت تصویر مجازی به فضای جواب، موقعیت تصویر مجازی $\bar{T}'_{j,k}$ تولید می‌شود که می‌توان از آن به‌عنوان جواب جدید یادکرد.

روند الگوریتم OIO در گام‌های زیر خلاصه می‌شود:

۱- تولید NO جواب اولیه و محاسبه تابع هدف آن‌ها و مشخص کردن بهترین و بدترین

جواب؛

۲- انتخاب $\bar{O}'_j$ ؛

۳- انتخاب و مشخص کردن نوع آینه؛

۴- اصلاح و محاسبه مجدد شعاع آینده؛

۵- تولید تصویر جدید؛

۶- تولید جواب جدید؛

در صورت عدم رسیدن به شرط توقف رفتن به گام ۲.

۳-۴- روش نمایش جواب

در این تحقیق، نحوه نمایش جواب بدین گونه است که قیمت‌های محصولات در دوره‌های مختلف قیمت‌گذاری و طول دوره گارانتی در یک‌رشته نمایش داده می‌شوند. شکل زیر نحوه نمایش جواب را نشان می‌دهد.

p_1	p_2	p_3	...	p_{lT}	w
-------	-------	-------	-----	----------	-----

شکل ۲ نحوه نمایش جواب

تعداد خانه‌های مربوط به قیمت‌گذاری، lT است که به تعداد دوره‌های مربوط به قیمت‌گذاری محصول اصلی در چرخه عمر محصول در نظر گرفته شده و خانه آخر مربوط به طول دوره گارانتی است. هر رشته قیمت تولیدشده بین حد بالا و حد پایین قیمت است و به ترتیب نزولی مرتب می‌شوند. همچنین طول دوره گارانتی نیز بین حد بالای طول دوره گارانتی و حد پایین آن است.

۵- مطالعه موردی

به‌منظور مشاهده نحوه اثرگذاری متغیرهای مسئله بر سودآوری تولیدکننده، از داده‌های محصول "LED 32" شرکت صنایع الکترونیک برای حل مسئله پیشنهادی استفاده شده است. صنایع الکترونیک یکی از شرکت‌های پیشرو در زمینه تولید وسایل الکترونیکی صوتی و تصویری در ایران است. اطلاعات مربوط به محصول موردنظر بدین شرح است: (۱) حد بالای قیمت ۹۰۰ هزار تومان و حد پایین آن ۷۵۰ هزار تومان است که در ابتدای فروش، قیمت محصول بالاتر در نظر گرفته می‌شود و باگذشت زمان روند نزولی دارد؛ (۲) هزینه تولید هر محصول ۶۰۰ هزار تومان است؛ (۳) بنا بر نظر خبرگان و داده‌های موجود دو مؤلفه کلیدی ال‌ای‌دی Main-Board و Pannel است که هزینه‌های تولید برای مؤلفه اول برابر است با ۲۰۰ و ۱۰۰ هزار تومان و برای مؤلفه دوم برابر است با ۱۴۰ و ۶۰ هزار تومان. (۴) قیمت فروش Main-Board و Pannel به محصولات از گارانتی خارج‌شده برابر ۲۵۰ و ۱۸۰ هزار تومان است. داده‌های دیگر مسئله در جدول ۱ نمایش داده شده است.

جدول ۱ پارامترهای مسئله

l	l	$W_{\min}$	$W_{\max}$	D_0	U
۲	۱	۱۲	۲۶	۵۰۰	۲۰۰۰
ρ_w	ρ_{pw}	α_1	α_2	δ_1	δ_2
۰/۹	۰/۸۵	۰/۴	۰/۲۵	۰/۴	۰/۵

به‌منظور حل مسئله پارامترهای الگوریتم PSO اصلاح شده به صورت زیر مورد تنظیم قرار گرفته شده است:

جدول ۲ پارامترهای الگوریتم PSO

Pop-Size	N_{ps0}	$\omega_{\max}$	$\omega_{\min}$	c_1	c_2
۲۰	۱۰۰	۱	۰/۵	۱/۸	۲/۱

همچنین اندازه جمعیت در الگوریتم OIO برابر با ۲۰ و تعداد کل پاسخ

قابل بررسی برای الگوریتم را برابر با ۲۰۰۰ قراردادیم که همگنی جمعیت آن با الگوریتم PSO حفظ شود.

با استفاده از هر کدام از الگوریتم‌های پیشنهادی، هر مسئله ۱۰ بار حل شده و مقدار بهترین جواب، بدترین جواب، میانگین جواب‌ها، انحراف معیار و متوسط زمان حل در جدول ۲ برای مقادیر مختلف T و g نوشته شده است.

۵-۱- محاسبه سود و طول دوره گارانتی بهینه برای مقادیر مختلف T و g

جدول ۳ مقدار بهینه طول دوره گارانتی و سود شرکت صنایع را برای مقادیر مختلف چرخه عمر (T) و بازه‌های زمانی تضمین وجود قطعات یدکی (g) نشان می‌دهد. با توجه به داده‌های شرکت و مراکز تعمیر مجاز نرخ خرابی ۰/۰۷ در نظر گرفته شده است. با توجه به اینکه هم‌اکنون شرکت، محصولات خود را با دو سال گارانتی به فروش می‌رساند، تحلیل حاضر می‌تواند این دیدگاه را برای شرکت ایجاد کند که اگر چرخه عمر محصولی تغییر کرد، شرکت باید نسبت به استراتژی قیمت‌گذاری و تعیین طول دوره گارانتی تجدیدنظر نماید.

نرم‌افزار متلب و رایانه‌ای با مشخصات Pentium 4 with 8GB RAM and Core i7 CPU 3.61GHz برای حل این مسئله مورد استفاده قرار گرفته است.

از جدول ۳ می‌توان دریافت که نتایج حاصل شده از حل مسئله با هر دو روش، بسیار به یکدیگر نزدیک هستند ولی انحراف معیار جواب‌ها در الگوریتم OIO کمتر از الگوریتم PSO است. همچنین در حالتی که چرخه عمر کوتاه‌تر است، به سود تولیدکننده است که طول گارانتی کوتاه‌تری پیشنهاد نماید؛ چراکه گارانتی طولانی‌تر از یک‌سوی تقاضای محصول را افزایش می‌دهد و از سوی دیگر، هزینه‌های بیشتری را برای تولیدکننده همراه دارد و از آنجایی که تولیدکننده با توجه به این موضوع که چرخه عمر کوتاه است و فرصت کم‌تری برای فروش قطعات یدکی به محصولات از گارانتی خارج شده دارد، برای مدیریت هزینه‌ها بهتر است که گارانتی کوتاه‌تری پیشنهاد دهد. از طرف دیگر، هر چه طول چرخه عمر افزایش می‌یابد، بهتر است که طول دوره گارانتی پیشنهادی نیز افزایش یابد. در این صورت شرکت می‌تواند با فروش بیشتر محصول و فرصت مناسبی که برای فروش قطعات یدکی به محصولات از گارانتی خارج شده دارد، حاشیه سود خود را افزایش دهد.

جدول ۳ مقادیر بهینه سود و طول دوره کارانتی

حل با الگوریتم OIO						حل با الگوریتم FSO						g	T
زمان حل	انحراف معیار	میانگین	بدترین جواب	بهترین جواب	* W	زمان حل	انحراف معیار	میانگین	بدترین جواب	بهترین جواب**	* W		
۱۶۳۳	۳۹/۳۰۲	۹۸۷۵۰۶	۹۸۰۴۱۷۹	۹۸۹۳۹۹۲	۱۶	۱۷۵۳	۱/۰۹۰۶	۹۸۹۳۳۳۴	۹۸۹۱۵۱	۹۸۹۴۲۸۸	۱۸	۲۸	۲۸
۱۶۱۸	۸۶/۱۷۶۴	۹۹۰۲۴۸۱	۹۷۷۱۸۲۵	۹۹۸۱۳۲۸	۱۷	۱۸۰۵	۱/۴۶۶۸	۹۹۸۳۸۰۸	۹۹۸۱۷۲۰۹	۹۹۸۴۷۴۳۲	۱۸	۳۰	
۱۷۱۹	۰/۸۳۳۴	۱۰۰۷۱۷۲	۱۰۰۷۰۰۶	۱۰۰۷۰۵۷	۱۸	۱۸۵۳	۱/۶۹۷۶	۱۰۰۷۳۳۶۱	۱۰۰۷۰۰۷۲	۱۰۰۷۴۷۲۶۱	۱۹	۳۲	
۱۶۳۴	۳۲/۹۱۴	۱۰۱۴۵۷۴	۱۰۰۸۶۹۴	۱۰۱۶۱۵۳	۱۸	۱۹۲۸	۱/۰۴۵	۱۰۱۶۴۶۳	۱۰۱۶۳۹۸	۱۰۱۶۵۶۸۷۸	۲۰	۲۸	۲۹
۱۶۴۷	۵۲/۱۸۵۴	۱۰۰۰۶۱۹	۹۹۱۳۹۵۳	۱۰۰۲۵۰۹	۱۹	۱۷۶۲	۰/۶۵۳۶	۱۰۰۲۵۷۹	۱۰۰۲۵۲۸	۱۰۰۲۶۸۸۳	۲۰	۳۰	
۱۷۶۳	۳۰/۲۱	۱۰۱۱۱۷۳	۱۰۰۵۷۸۸	۱۰۱۲۶۲۸	۲۰	۱۸۴۶	۱/۳۵۲۸	۱۰۱۲۷۸۵	۱۰۱۲۵۴۹	۱۰۱۲۸۱۴۶۸	۲۰	۳۲	
۱۷۷۰	۹۹/۵۱۲	۱۰۱۴۴۱۲	۱۰۰۰۳۴۷	۱۰۲۱۹۰۶	۱۹	۱۹۰۶	۰/۹۷۲۸	۱۰۲۲۰۸۸	۱۰۲۱۹۲۸	۱۰۲۲۱۹۰۵	۲۰	۲۸	۳۰
۱۷۸۱	۴۲۰/۱۳۶	۱۰۲۹۱۲۱	۱۰۲۱۶۰۴	۱۰۳۱۲۵۲	۲۱	۱۹۶۲	۰/۵۱۳	۱۰۳۱۳۵۵	۱۰۳۱۳۰	۱۰۳۱۴۶۷۹۲	۲۱	۳۰	
۱۷۸۶	۶۶/۴۰۶	۱۰۱۳۸۰۸	۱۰۰۱۸۹۱	۱۰۱۶۹۱۳	۲۰	۱۷۸۶	۰/۸۲۰۸	۱۰۱۷۱۸۷	۱۰۱۷۰۰۲۱	۱۰۱۷۲۰۴۱۴	۲۱	۳۲	
۱۶۹۷	۱۰۱۲۰۵۴	۱۰۱۴۵۱۹	۹۹۹۳۸۵۶	۱۰۲۶۳۹	۲۱	۱۸۳۰	۴/۱۴۷	۱۰۲۶۴۰۳	۱۰۲۶۰۷۴	۱۰۲۶۶۳۰۴۲	۲۲	۲۸	۳۱
۱۶۰۱	۵۶/۱۷۲	۱۰۲۰۵۶۷	۱۰۲۲۱۹۴	۱۰۳۵۹۳۹	۲۲	۱۹۲۱	۲/۹۵۲۶	۱۰۳۵۹۳۹	۱۰۳۵۴۳	۱۰۳۶۱۵۷۰۲	۲۲	۳۰	
۱۴۳۱	۲۷/۲۳۷	۱۰۲۳۸۸۵	۱۰۲۹۰۶۵	۱۰۴۵۴۲۱	۲۲	۲۰۰۱	۱/۸۴۶۸	۱۰۴۵۵۵۷	۱۰۴۵۲۲۹	۱۰۴۵۶۶۳۶	۲۲	۳۲	
۱۵۳۹	۸۶۲۵۷۴	۱۰۲۴۹۹۸	۱۰۱۰۶۱۳	۱۰۳۰۰۸۵	۲۲	۱۸۲۹	۱/۷۸۱۴	۱۰۳۰۱۹۷	۱۰۲۹۸۸۳	۱۰۳۰۳۱۴۴	۲۳	۲۸	۳۲
۱۷۵۵	۱۰/۸۳	۱۰۲۹۶۶۴	۱۰۲۹۸۱۷	۱۰۳۹۱۵۲	۲۳	۱۸۸۰	۳/۳۲۱۲	۱۰۳۹۵۸۵	۱۰۳۹۰۸۲	۱۰۳۹۸۱۷۸	۲۳	۳۰	
۱۶۶۹	۷۱/۵۹۵۸	۱۰۲۹۱۳۷	۱۰۳۲۰۹۶	۱۰۴۹۴۴۵	۲۲	۱۹۴۵	۲/۶۵۴۲	۱۰۴۹۳۸۲	۱۰۴۹۰۴۳	۱۰۴۹۶۳۳۲	۲۲	۳۲	
۱۶۳۲	۱۲۰/۹۱۲۲	۱۰۵۰۰۲۸	۱۰۳۲۷۴۶	۱۰۵۹۱۳۸	۲۳	۲۰۰۴	۲/۹۹۴۴	۱۰۵۹۱۷۸	۱۰۵۸۷۸۸	۱۰۵۹۳۶۳۶۸	۲۴	۲۸	۳۳
۱۶۰۷	۹۸/۱۳۸۸	۱۰۳۴۵۱۲	۱۰۱۸۴۸۲	۱۰۴۲۵۵۲	۲۳	۱۸۴۸	۲/۲۶۴۸	۱۰۴۲۶۹۲	۱۰۴۲۳۲۲	۱۰۴۲۸۵۲۶۲	۲۳	۳۰	
۱۷۲۱	۶۴۳/۸۷۲	۱۰۴۷۰۷۲	۱۰۳۲۸۷۷	۱۰۵۲۳۳۴	۲۴	۱۹۲۲	۲/۱۳۱۸	۱۰۵۲۴۸۲	۱۰۵۲۳۳۴	۱۰۵۲۷۸۰۸۸	۲۴	۳۲	
۱۶۴۴	۱۲۹/۶۶۹	۱۰۴۴۵۷	۱۰۲۹۱۵۱	۱۰۶۲۳۹۴	۲۳	۱۹۷۶	۱/۵۱۳۴	۱۰۶۲۵۱۹	۱۰۶۲۲۹۷	۱۰۶۲۶۶۳۵۴	۲۴	۲۸	۳۴
۱۷۶۰	۱۵۰/۸۲۵۸	۱۰۵۹۸۸۳	۱۰۳۶۱۵۹	۱۰۷۲۲۸۸	۲۴	۲۰۲۲	۱/۳۴۵۲	۱۰۷۲۴۸۶	۱۰۷۲۲۵۲	۱۰۷۲۵۹۹۱۸	۲۴	۳۰	
۱۶۳۷	۱۱۴۷/۴۸	۱۰۴۶۶۱۶	۱۰۳۳۱۳۲	۱۰۵۴۹۹۲	۲۵	۱۸۶۲	۱/۲۹۹۶	۱۰۵۴۸۳۴	۱۰۵۴۶۱۲	۱۰۵۴۹۳۲۰۶	۲۵	۳۲	
۱۶۰۰	۶۳۰/۶۸۶	۱۰۵۸۹۹۴	۱۰۵۲۰۶۷	۱۰۶۴۸۱۶	۲۴	۱۹۰۵	۳/۲۱۱	۱۰۶۴۹۲۶	۱۰۶۴۳۵۷	۱۰۶۵۱۲۷۰۸	۲۴	۲۸	۳۵
۱۶۱۹	۸۰/۶۳۴۶	۱۰۶۹۶۰۳	۱۰۵۶۷۹۹	۱۰۷۵۰۶۸	۲۵	۱۹۷۷	۱/۱۲۱	۱۰۷۵۰۳۹	۱۰۷۴۹۱۸	۱۰۷۵۱۸۱۸۸	۲۵	۳۰	
۱۷۹۵	۸۷۰/۲	۱۰۷۸۴۵۸	۱۰۶۳۸۴۲	۱۰۷۷۴۹	۲۶	۱۹۷۶	۱/۱۱۷۲	۱۰۷۵۰۳۹	۱۰۷۴۹۱۸	۱۰۸۵۰۶۱۸۸	۲۶	۳۲	
۱۶۵۶	۵۷/۳۱۱۶	۱۰۶۲۴۸۹	۱۰۵۴۷۳۴	۱۰۶۶۸۵	۲۶	۱۹۴۹	۱/۷۳۵۲	۱۰۶۶۸۸۳	۱۰۶۶۶۶۶	۱۰۶۷۰۴۹۹۸	۲۶	۲۸	۳۶
۱۶۷۶	۴۵/۳۳۱۴	۱۰۷۰۸۵۴	۱۰۶۳۳۹۴	۱۰۷۷۰۰۸	۲۶	۲۰۱۵	۲/۲۷۶۲	۱۰۷۶۹۵۲	۱۰۷۶۵۶۵	۱۰۷۷۱۷۰۰۴	۲۶	۳۰	
۱۶۹۵	۱۱۴/۱۶۳۴	۱۰۷۸۱۶۲	۱۰۵۸۷۵۶	۱۰۸۷۱۷۱	۲۶	۲۰۸۰	۲/۲۲۲	۱۰۸۷۱۹	۱۰۸۶۹۲۲	۱۰۸۷۵۱۶۳	۲۶	۳۲	

**مقادیر بهترین جواب، بدترین جواب، میانگین و انحراف معیار در مقیاس ۱ میلیون تومان هستند.

بدین ترتیب می‌توان گفت که اثر فروش قطعات یدکی به محصولات از گارانتی خارج‌شده باعث می‌شود که با افزایش دوره برنامه‌ریزی، مقادیر گارانتی بزرگتری را تولیدکننده پیشنهاد دهد.

۶- نتیجه‌گیری و جمع‌بندی

در این تحقیق، مسئله یکپارچه‌سازی تصمیمات قیمت‌گذاری محصول به‌صورت پویا و تعیین طول دوره گارانتی با هدف بیشینه‌سازی سود تولیدکننده مورد مطالعه قرار گرفت. در مدل ریاضی ارائه‌شده، درآمد تولیدکننده، از فروش محصول و قطعات یدکی به محصولات از گارانتی خارج‌شده تشکیل می‌شود و هزینه‌ها نیز عبارت‌اند از: هزینه تولید محصول اصلی، هزینه تولید و بازتعمیر قطعات یدکی. تابع فروش محصولات، تابعی از زمان، قیمت و طول دوره گارانتی در نظر گرفته‌شده است که باعث می‌شود تقاضای رفتاری متناسب با واقعیت در دوره‌های زمانی مختلف چرخه عمر محصول داشته باشد. در هر دوره زمانی از چرخه عمر، بر اساس نرخ خرابی محصول، حد بالای تعداد محصولات خراب‌شده تحت گارانتی و خارج از گارانتی بر اساس ضریب اطمینان کمبود موجودی محاسبه می‌شود. تعداد محصولات خراب‌شده، در حقیقت، تقاضای قطعات یدکی را تشکیل می‌دهند. همچنین برای حل مدل، از الگوریتم بهینه‌سازی اجتماع ذرات و بهینه‌سازی ملهم از اپتیک استفاده‌شده است.

در این تحقیق محصول "LED 32" شرکت صنم به‌عنوان مورد مطالعه قرار گرفته شده است. مسئله برای چرخه عمر ۲۸ تا ۳۷ ماه مورد حل قرار گرفت. نتایج، این موضوع را نشان می‌دهد که در چرخه عمر پایین‌تر به دلیل فروش کمتر قطعات یدکی به محصولات از گارانتی خارج‌شده، برای تولیدکننده بهتر است که برای کاهش هزینه‌های گارانتی طول گارانتی کمتری ارائه دهد، ولی در چرخه عمرهای بالاتر، طول دوره گارانتی پیشنهادی به نسبت افزایش می‌یابد؛ به طوری که بهتر است تولیدکننده در چرخه عمرهای ۳۶ و ۳۷، بیشترین مقدار گارانتی مجاز را ارائه دهد.

از آنجایی که در این تحقیق بحث محصولات از گارانتی خارج‌شده برای اولین بار مورد مدل‌سازی قرار گرفته است، از این رویکرد برای مدل‌سازی با فرضیاتی نظیر در نظر

گرفتن امکان گارانتی دوبعدی^۱، تمدید گارانتی^۲ یا قیمت‌گذاری گارانتی در حالت PRW نیز می‌توان بهره برد.

۷- منابع

- [1] Murthy .D, Solem .o, and Roren.t, "product warranty logistics: issues and challenges," European Journal Of Operational Research, vol. 156, 2004, pp. 110-126.
- [2] Murthy .D. N. P, and Blischke .w. R, "strategic warranty management: a life-cycle approach," IEEE Transactions On Engineering Management, vol. 47, 2000, pp. 40-54.
- [3] Khodadad .H. S. H, Osanlou, Moshabaki .A, and Kordnaji .A, "designing customer profitability model for organizations:(case study of electronic industry in iran)," Management Research In Iran (Modares Human Sciences)", vol. 17, 2013, pp. 73-94.
- [4] Murthy .D. N. P, "product warranty and reliability," Annals of Operations Research, vol. 143, 2006, pp. 133-146.
- [5] Murthy .D, and Djamaludin .I, "new product warranty: a literature review," International Journal of Production Economics, vol. 79, 2002, pp. 231-260.
- [6] Vahdani .H, Chukova .S, and Mahlooji ,H. "on optimal replacement-repair policy for multi-state deteriorating products under renewing free replacement warranty", Computers & Mathematics with Applications, vol. 61, 2011, pp. 840-850.
- [7] Manna .D. K, "price-warranty length decision with glickman-berger model", International Journal of Reliability and Safety, vol. 2, 2008, pp. 221-233.
- [8] F. Mansoori, T. Abbasnejad, and h. R. Askarpour, "designing an agile supply chain network in terms of demand dependence on price," Modern Researches in Decision Making, vol. 2, pp. 179-206, 2017.
- [9] Glickman .T. S, and Berger .P. D, "optimal price and protection period decisions for a product under warranty", Management Science, vol. 22, 1976, pp. 1381-1390.

---

1. Two Dimensional Warranty
2. Extended Warranty

- [10] Mitra .A, and Patankar .J. G, "a multi-objective model for warranty estimation", European Journal of Operational Research, vol. 45, 1990, pp. 347-355.
- [11] Lin .P.-C, and Shue .I.-Y, "application of optimal control theory to product pricing and warranty with free replacement under the influence of basic lifetime distributions", Computers & Industrial Engineering, vol. 48, 2005, pp. 69-82.
- [12] Huang .H.-Z, Liu .z.-J, and Murthy .D, "optimal reliability, warranty and price for new products," IIE Transactions, vol. 39, pp. 819-827, 2007.
- [13] Wu .C.-C, Lin .P.-C, and Chou .C.-Y, "determination of price and warranty length for a gamma lifetime distributed product", Journal of Information and Optimization Sciences, vol. 28, 2007, pp. 335-355.
- [14] Lin .P.-C., Wang .J, and Chin .S.-S, "dynamic optimisation of price, warranty length and production rate", International Journal of Systems Science, vol. 40, 2009, pp. 411-420.
- [15] Kim .B, and Park .S, "optimal pricing, eol (end of life) warranty, and spare parts manufacturing strategy amid product transition", European Journal of Operational Research, vol. 188, 2008, pp. 723-745.
- [16] Tsao .Y.-C, Teng .W.-G, Chen .R.-S, and Chou .W.-Y, "pricing and inventory policies for hi-tech products under replacement warranty", International Journal of Systems Science, vol. 45, 2014, pp. 1255-1267.
- [17] Yazdian .S. A, Shahanaghi .K, and Makui .A, "joint optimisation of price, warranty and recovery planning in remanufacturing of used products under linear and non-linear demand, return and cost functions" International Journal of Systems Science, vol. 47, 2016, pp. 1155-1175.
- [18] Darghouth .M. N, Ait-kadi .D, and Chelbi .A, "joint optimization of design, warranty and price for products sold with maintenance service contracts", Reliability Engineering & System Safety, vol. 165, 2017, pp. 197-208.
- [19] Chien .Y.-H, and Chiang .C.-P, "optimal warranty length and selling price to maximize the profit", Advances in Technology Innovation, vol. 2, 2017, pp. 18-21.
- [20] Chen .C.-K, Lo .C.-C, and Weng .T.-C, "optimal production run length and warranty period for an imperfect production system under selling price dependent

- on warranty period," *European Journal of Operational Research*, vol. 259, pp. 401-412, 2017.
- [21] Lei .Y, Liu .Q, and Shum .S, "warranty pricing with consumer learning", *European Journal of Operational Research*, vol. 263, 2017, pp. 596-610.
- [22] Nasrollahi .M, and Asgharizadeh .E, "pro-rata warranty pricing model with risk-averse buyers", *Management Research in Iran*, vol. 20, 2016, pp. 131-154.
- [23] Eberhart .R. C, and Kennedy .J, "a new optimizer using particle swarm theory", in *proceedings of the sixth international symposium on micro machine and human science*, 1995, pp. 39-43.
- [24] Kennedy .J, "particle swarm optimization", in *encyclopedia of machine learning*, ed: springer, 2011, pp. 760-766.
- [25] Poli .R, Kennedy .J, and Blackwell .T, "particle swarm optimization," *Swarm Intelligence*, vol. 1, 2007, pp. 33-57.
- [26] Du .K.-l. and Swamy .m, "particle swarm optimization," in *search and optimization by metaheuristics*, ed: springer, 2016, pp. 153-173.
- [27] Kashan .A. H., "a new metaheuristic for optimization: optics inspired optimization (OIO)," *Computers & Operations Research*, vol. 55, 2015, pp. 99-125.